

МУГАЛЛИМ ҲАМ ЎЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИҶ

ISSN 2181-7138

№ 1/1 2022 жыл

Илимий-методикалық журнал

Редактор:
А. Тилегенов

Редколлегия ағзалары:
Мақсет АЙЫМБЕТОВ
Нағмет АЙЫМБЕТОВ
Байрамбай ОТЕМУРАТОВ
Кеңесбай АЛЛАМБЕРГЕНОВ
Алишер АЛЛАМУРАТОВ
Дилшодхўжа АЙТБАЕВ
Өсербай ӨЛЕЎОВ
Асқар ДЖУМАШЕВ
Кеңесбай ДАУЛЕТЯРОВ
Гулнара ЖУМАШЕВА
Мырзамурат ЖУМАМУРАТОВ
Амангелди КАМАЛОВ
Гулмира КАРЛЫБАЕВА
Асқарбай НИЯЗОВ
Сабит НУРЖАНОВ
Уролбой МИРСАНОВ
Арзы ПАЗЫЛОВ
Зухра СЕИТОВА
Айдын СУЛТАНОВА
Тажибай УТЕБАЕВ
Ризамат ШОДИЕВ
Ойбахор ШАМИЕВА
Бекзод ХОДЖАЕВ
Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ
Гулрухсор ЭРГАШЕВА

Шөлкемлестириўшилер:
Қарақалпақстан Республикасы
Халық билимлендириў
Министрлиги, ӨЗПНИИ
Қарақалпақстан филиалы

Өзбекстан Республикасы
Министрлер Кабинети
жанындағы Жоқарғы
Аттестация Комиссиясы
Президиумының 25.10.2007
жыл (№138) қарары менен
дизимге алынды

Қарақалпақстан Баспа сөз хәм
хабар агентлиги тәрәпинен
2007-жылы 14-февральдан дизимге
алынды №01-044-санлы гуўалық
берилген.

Мәнзил: Нөкис қаласы,
Ерназар Алакөз көшеси №54
Тел.: 224-23-00
e-mail: uzniipnkkf@umail.uz,
mugallim-pednauk@umail.uz
www.mugallim-uzliksiz-bilim.uz

Журналға келген мақалаларға жуўан қайтарылмайды, журналда жарияланған мақалалардан алынған үзиндилер «Мугаллим ҳәм ўзликсиз билимлендириў» журналынан алынды, деп көрсетилиўи шәрт. Журналға 5-6 бет көлеминдеги материаллар еки интервалда TIMES NEW ROMAN шрифтинде электрон версиясы менен бирге қабыл етиледі. Мақалада келтирилген маглыўматларға автор жуўапкер.

МАЗМУНЫ

ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ

Рахмонов А.Р. Оилада фарзанд тарбиясини йўлга қўиш асосида миллий ватанпарварлик туйғусини шакллантириш	4
Шерматов М.Н. Ўқитувчи педагогик маҳорати ва компетентлик	7
Якубова М.Ю. Умумтаълим мактаблари ўқувчиларида креативликни шакллантириш	11
Байметов М.М. Ўқув ва ишлаб чиқариш амалиётлари интеграциясини таъминлашнинг дидактик тамойиллари	14
Балтабоев С. А., Сатторов В.Н. Талабалар мустақил ишлашини илмий ташкил қилиш	18
Караев В.Ш., Маматқулова З.С. Ўқитувчиларнинг касбий компетентлигини аниқлаш ва баҳолаш	21
Сайидова М.Х. Инновацион педагогик технологиялар асосида ўқитиш - талабаларда умумкасбий билим ва кўникмаларни ривожлантириш омили	25
Нурматов Ф.А. Таълимнинг мактаб тизимида валеологик тарбияни муаммолари	30
Турсунов А.Э. Ҳарбий таълим технологиясининг педагогик асослари	32
Халмухамедова М.А. Нақшбандия тариқати илмий мероси орқали талабаларнинг маънавиятини ошириш	36
Хамидов Ж.А. Ўқувчиларни креатив тадқиқотчилик ва касбий кўникмаларини танқидий фикрлаш орқали ривожлантириш	39
Чориев И.Р. Специфика процесса подготовки в современной системе повышения квалификации	44

МИЛЛИЙ ИДЕЯ ҲАМ РУЎХИЙЛИҚ ТИЙКАРЛАРИ, ТАРИЙҲ, ФИЛОСОФИЯ

Анкабаев Р.Т., Ибрагимов Х.Х. Тўғарак машғулотида халқ амалий безак санъати ривожининг педагогик муаммолари тарихидан	48
--	----

ФИЗИКА, МАТЕМАТИКА, ИНФОРМАТИКА

Абдуллаева М.С. Ўқувчилар касб – ҳунар кўникмаларини ривожлантиришда робототехниканинг ўрни	52
Лухманов Д.Б. Баркамол авлод болалар мактабларида робототехника, мехатроника, муҳандислик тўғаракларини кластер технологиялари асосида ташкил этиш	56

БАСЛАҲЫШ КЛАСС, МЕКТЕПКЕ ШЕКЕМГИ ТАРБИЯ

Шермухамедов Р.С. “Баркамол авлод” болалар мактабларида тўғараклар фаолиятини ташкил этишнинг иновацион технологиялари	62
Юсупбаева А.С. Бошланғич синф ўқувчиларини жисмоний ривожланишида ҳаракатли ўйинларни ташкил этиш	67

ФИЗИКАЛЫҚ ТӘРБИЯ ХӘМ СПОРТ

Sultonov Z.S. Maktabda jismoniy tarbiya darslarini o'tkazish xususiyatlari	72
Абдулахатов А.Р., Нигматуллаева Д.Р. Фолиб ва мағлуб курашчилар мусобака олди рухий ҳолати ва техник-тактик маҳорат даражасининг ўзаро алоқадорлиги	75
Абдулахатов А.Р., Қўлбулов Ф.Н. Спорт умуминсоний кадрият ҳамда тарбия воситаси сифатида	80
Болтаев Ш.Э. Ёш волейболчиларни инновацион ёндашув асосида машғулот жараёнини ташкил этиш	87
Худойберганов Ж.С. Кураш миллий спорт турини янада оммалаштириш ва ривожлантириш	92
Жумаев А.Т., Турдиев Ф.А. Бошланғич синф ўқувчиларида ҳаракатли ўйинларни кластер усулида олиб бориш	95
Зокиров У.М., Абдуназарова З.А. Актив ва пасив туризм турлари орқали ўқувчи-ёшларнинг жисмоний фаолиятларини ривожлантириш	100
Зокиров У.М., Назаров Ф.И. Ёш волейболчиларнинг жисмоний тайёргарлигини ривожлантиришда ҳаракатли ўйинлардан фойдаланиш	103
Абдулахатов А.Р., Зулхайдаров Ж.А. Профессинал футболчиларни жисмоний тайёргарлиги бўйича моделлаштириш меъёрлари	106
Одилов О.Н. Жисмоний тарбия таълими жараёнида талабаларда экологик маданиятни ривожлантириш ижтимоий-педагогик зарурият	110
Султонов А.И. Йиллик тайёргарлик циклида эркин курашчиларни машғулот жараёнини ташкил этиш	114
Умаралиева Д.У., Тошқувватов О.А. Умумий ўрта таълим мактабининг 7-8 синф ўқувчиларини спорт ўйинлари орқали жисмоний тайёргарликларини ривожлантириш ..	118
Хабибуллаев С.Х., Джурабоева Д. Мини футбол бўйича мусобакаларни ўтказишда мусобака қоидаларининг аҳамияти	122
Шадиёв А.Ё. Умумий ўрта таълим мактаб ўқувчиларининг тезкор-куч сифатларини амалиётга татбиқ этиш	125
Утепбергенов А.К., Шукурллаев Ж.М. Волейбол спорт тури воситасида мактаб ўқувчиларида жисмоний сифатларни ривожлантиришда акмеологик ёндашув	128
Зуфаров Т.У. Организация и методы подвижных игр для физического развития детей дошкольного возраста	132
Маматқулов Р.С. Значение кластерного метода в развитии физического воспитания студентов с использованием легкоатлетических упражнений	136
Маматқулов Р.С. Значение спортивно-оздоровительного кластера в подготовительной части уроках гимнастики	140

This article examines the identification and assessment of teachers' professional competencies. In addition, general competencies and specialized competencies are analyzed.

ИННОВАЦИОН ПЕДАГОГИК ТЕХНОЛОГИЯЛАР АСОСИДА ЎҚИТИШ - ТАЛАБАЛАРДА УМУМКАСБИЙ БИЛИМ ВА КЎНИКМАЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ОМИЛИ

Сайидова М.Х.

*Тошкент вилояти Чирчиқ давлат педагогика институти “Спорт ва қаҳирққча
ҳарбий таълим” факультети “Технологик таълим” кафедраси ўқитувчиси*

Таянч сўзлар: ахборот-коммуникация технологиялари, ахборот ресурслари, инновацион технологиялар, инновацион жараён, муаммолар таълим, интерфаол таълим.

Ключевые слова: информационные и коммуникационные технологии, информационные ресурсы, инновационные технологии, инновационный процесс, проблемное обучение, интерактивное обучение.

Key words: information and communication technologies, information resources, innovative technologies, innovation process, problem learning, interactive learning.

Замонавий педагогик ва ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда, ўқитишнинг илғор услубларини жорий этиш йўли билан ўсиб келаётган ёш авлодни касб-хунарга ўргатиш, керакли билим ва кўникмаларга эга мутахассисларни тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш, ҳамда бунинг негизда уларнинг жаҳон цивилизацияси ютуқлари ҳамда дунё ахборот ресурсларидан кенг қўламда фойдаланишлари учун имкониятлар яратиш мақсадида таълим тизимида ўқитишнинг замонавий технологиялари, усулларини яратиш ва ўқув жараёнига жорий этиш масалалари бугунги куннинг долзарб масаласи ҳисобланади.

Шу боисдан, таълим тизимида инновацион технологияларни қўллашга бўлган қизиқиш, эътибор кун сайин кучайиб бормоқда. Бундай бўлишнинг сабабларидан бири шу вақтга таълим мақсадлари талаба ёшларни фақат тайёр билимларни ўзлаштириб олишга қаратилган бўлса, замонавий технологиялар уларни эгаллаётган билимларини ўзлари қидириб топишларига, ҳатто хулосаларни ҳам ўзлари келтириб чиқаришларига ўргатади.

Инновацион технологиялар педагогик жараёнда ўқитувчи ва талаба фаолиятига янгилик, ўзгартиришлар киритиш бўлиб, уни амалга оширишда интерфаол методлардан фойдаланишни тақозо этади.

Интерфаол усуллар таълим жараёнида қатнашаётган ҳар бир талабанинг фаоллигига, эркин ва мустақил фикр юритишга асосланади. Бу усуллардан фойдаланганда билим олиш талаба учун қизиқарли машғулотга айланади. Интерфаол усуллар қўлланилганда талабалар ўқитувчилар ёрдами ва ҳамкорлигида мустақил ишлаш кўникма ва малакаларига эга бўладилар. Талабалар янги билимларни илмий изланиш, тадқиқотчилик, тажриба-синовлар ўтказиш асосида ўзлаштирадилар. Илм орқали билим олиш тамойилига амал қилинади. Таълим жараёни қатнашчилари кичик гуруҳларга бўлинган ҳолда ишлашади. Ўқув топшириқлари алоҳида бир талабага эмас, балки кичик гуруҳнинг барча аъзоларига берилади. Микрогуруҳларнинг ҳар бир аъзоси топшириқни бажаришда ўз ҳиссасини қўшишга ҳаракат қилади. Бу ҳолат талабаларда жамоа туйғусини шакллантиради ва уларнинг ташаббускорлигини орттиради. Таълим жараёнини ташкил этишнинг асосий шакли дарсдир.

Ҳозирги пайтда дарснинг хилма-хил ноанъанавий шакллари жорий этилмоқда. Бундай дарслар талабанинг ижодий қобилиятини ўстириш, ақлий салоҳиятини кучайтириш, илмий дунёқарабини кенгайтириш ва ҳар бир янгиликни тез ва тўла қабул қила олиш қўникма ва малакаларини таркиб топтиради.

Дарс жараёнида инновацион технологияларни қўллаш талабаларда илмий изланишга қизиқишни уйғотади, ижодкорлик ва бунёдкорлик қобилиятини ривожлантиради. Натижада эгалланган билим, қўникма ва малакалар амалий фаолиятда татбиқ этилади, ўзлаштириш сифати ошади. Бунинг учун ўқитувчи маҳоратли бўлиши ва мавзуларнинг мазмунига қараб дарсни тўғри режалаштириши, машғулот давомида барча талабаларни фаол ва онгли ишлашларига эришмоғи лозим.

Бугунги кунда мамлакатимиздаги замонавий таълим тизими сўнгги йилларда шу соҳада олиб борилган улкан ўзгаришларнинг самарасидир. Шу нуқтаи назардан қараганда, таълим олиш бугунги кундаги жамият ижтимоий ҳаётининг бир қисми бўлибгина қолмай, балки унинг ривожланишидаги муҳим омиллардан бири ҳисобланади. Чунки келажак авлодни тарбиялашда таълимнинг ўрни ҳал қилувчи ўринлардан бири эканлиги барчага маълум.

Мамлакатимизда олиб борилаётган ислохотлар натижасида таълим тизимига кўплаб илғор инновацион технологиялар кириб келди. Энг аввало талабалар пасив тингловчи ва қўчириб олувчи шахслардан дарс жараёнида фаол иштирок этувчи шахсларга айлантирилди. Бунда уларнинг ўз ақлий лаёқатлари даражасини намоён қилиш имконияти очиб берилди. Аввалги вақтларда таълимнинг вазифаси қишлоқда билимларни, қўникмаларни, информацион ва ижтимоий хусусиятларни шакллантириш ҳамда шахсларнинг жамиятдаги шароитларга мослашишидан иборат бўлган “хаётга тайёрлаш”дан иборат бўлган. Ҳозирги пайтда эса таълим шахсларда жамият ва шахсий манфаатлар орасидаги мувозанатни вужудга келтирувчи таъсир механизмларини ишлаб чиқишга, шахсларнинг ўзларини такомиллаштириб бориши ва ҳаётда ўз ўрнини топиб, жамиятда самарали меҳнат қилиш йўллариини ўргатишга йўналтирилмоқда. Кўпчилик таълим муассасалари ўз фаолиятига янги замонавий элементларни жорий қилишни бошлади, бироқ бундай ўзгаришлар тезда ривожланишга бўлган талаб ва педагогларнинг бу талабни қондира олмамликлари натижасида қийинчиликлар юзага келди. Таълим муассасаларини ривожлантириш учун “янги”, “янгилик”, “инновация”, “инновацион жараён” каби биринчи қўришда содда, лекин аслида мураккаб бўлган тушунчаларни ўзлаштириш зарур.

Авваллари инновацион масалалар фақат иқтисодий томонлама қўриб чиқилган. Бироқ вақт ўтиши билан инновацион лойиҳаларнинг сифатини баҳолаш лозимлиги маълум бўлди. Инновацион технологиялар билан боғлиқ бўлган педагогик муаммоларни ҳал қилиш таълим соҳасидаги мавжуд муаммоларни таҳлил қилишга боғлиқ.

Шундай қилиб, инновацион фаолият таълим-тарбия жараёнида талаба ва ўқитувчини ҳамкорга айлантиради. Дарсни қизиқарли ва самарали бўлишини таъминлайди.

Ўзбекистонда мустақилликдан сўнг инновация бошқа соҳаларга қараганда биринчилардан бўлиб таълим тизимига кириб келди ва инновацияни таълим жараёнида қандай ўз аксини топганлигини таълим мазмунига, ўқитиш методларида, дарс шакли, ўқитиш турлари, ўқитиш воситаларида кўришимиз мумкин.

- таълим мазмунига инновация анъанавий, ноанъанавий ва масофавий ўқитиш турларининг кириб келиши билан изоҳланади.
- ўқитиш методларига инновация актив, пасив ва интерактив методларининг кириб келиши мисолида кўрамыз. Актив методни қўллаш

талабаларни дарс жараёнидаги фаоллигини оширишга хизмат қилса, пассив метод талабаларни бир томонлама тушунча берилиши билан изоҳланади. Интерактив метод эса биргаликда фаол ҳаракат қилиши (ўқитувчи билан талаба, талаба билан талаба) тушунилади.

- дарс шаклига инновацияни кириб келишини стандарт, ностандарт ҳамда вертуал дарс шакллари мисолида кўришимиз мумкин.
- ўқитиш турларидаги инновацияни муаммоли таълим, эвристик таълим, даражаланган таълим, интеграцияланган таълим, интерфаол таълим, инфор-мал таълим, расмий таълим, норасмий таълим турлари билан изоҳланади.
- ўқитиш воситаларига инновацияни кириб келишини дарс жараёнида мультимедиа, электрон доскалар ва бошқа воситалар билан изоҳлаймиз.
- ўқитиш методларидаги инновацияни қуйидагиларда кўришимиз мумкин;

1. Актив метод. Бу метод талабаларни дарс жараёнида фаоллашувига, маълум бир ҳолат ва воқеаликга нисбатан фикрлашга-мулоҳаза юритишга ундайди.

2. Пассив метод. Бу метод дарс жараёнида талабаларда ўрганилаётган мавзу бўйича бир томонлама тушунча ҳосил бўлишига олиб келади.

3. Интерактив метод. Бу методнинг мақсади дарс жараёнида ўқитувчи ва талаба-ларни биргаликдаги фаол ҳатти-ҳаракатларига асосланади.

Дарс шаклида инновация қўйидаги шаклда кўришимиз мумкин:

а) Стандарт дарс –дарс ичидаги структура ўзгармайди.

б) Ностандарт дарс –дарс ичидаги структура ўзгаради.

в) Вертуал дарс - яни масофадан ўқитиш.

Инновация жараёни таркибий тузилмалар ва қонуниятларни қамраб олган тизимдан иборатдир. Қуйида унинг асосий қонуниятлари кўрсатилган: янгиликни яратиш, таълимий фаолиятни таҳлил этиш ва ўзгаришларга эҳтабжи, янгиликни лойиҳалаш, янгиликни тажрибада синаб кўриш, баҳолаш.

“Инновация” тушунчаси латин тилидан таржима қилинганда “янгиликни, янгилик ёки ўзгариш” деган маъноларни беради. Бу тушунча илк бор XIX асрдаги тадқиқотларда қўлланилган ва бир маданиятнинг айрим элементларини бошқа маданиятга тадбиқ қилишни англанган. XX аср бошларида янги таълим соҳаси — инноватика, яъни жорий қилинган янгиликлар ҳақидаги фан юзга келди. Унинг вазифасига саноат ишлаб чиқариш жараёнига тадбиқ қилинган техник янгиликлар қонуниятларини ўрганиш киритилган. Педагогик инновацион жараёнларни ўрганиш ўтган асрнинг 50-йилларида бошланган.

Таснифлаш белгиларига кўра инновациялар бир неча турларга бўлинади.

1. Фаолият турига кўра: педагогик инновациялари (педагогик жараёни таъмин-лайди) ва бошқарув инновациялари (бошқарув тизимини такомиллаштиради).

2. Киритиладиган ўзгаришлар характериға кўра: радикал инновациялари (бата-мом янги ғоялар ва ёндашувга асосланган), комбинатор инновациялар (маълум бўлган элементларнинг янги бирикмалари) ва модификацияловчи инновациялар (тегишли шакл ва намуналар такомиллаштирилади ва тўлдирилади).

3. Киритиладиган ўзгаришларнинг масштабига кўра: локал инновациялар (ком-понентларнинг ўзаро боғлиқ бўлмаган алоҳида ўзгаришлари), модулли инновация-лар (ўзаро боғлиқ бўлган бир неча локал инновациялари гуруҳи) ва тизимли инно-вациялар (бутун тизимнинг тўлиқ қайта тузилиши).

4. Амалга оширилиш ёки жорий қилиш соҳасига кўра: таълим мазмунида, таъ-лим технологияларида, таълим тизимининг тарбиявий функциялари доирасида,

таълим жараёни иштирокчиларининг ўзаро алоқалари тузилишида, педагогик воситалар тизимида ва ҳоказо.

5. Келиб чиқиш манбаига кўра: ташқи (таълим тизимидан ташқарида) ва ички (таълим тизими ичида ишлаб чиқилади).

Юқоридагиларга асосланиб, инновацияларни лойиҳалашда асосий қонуниятни кўриш мумкин: инновацияларнинг даражаси қанчалик юқори бўлса, инновацион жараёни илмий асосланган ҳолда бошқариш учун ҳам шунчалик катта талаблар қўйилади.

Замонавий таълимни амалга оширишда ўқув фанлари бўйича янги ахборот технологияларининг тез ва қулай фойдаланиш имконини берувчи турларидан ҳар бир талаба ва ўқитувчи эркин фойдалана оладиган шароит яратишдан иборат. Ҳозирда сифатли таълим бериш учун анъанавий иккига томон — талаба-ўқитувчига зарур ахборотларни етказиб турувчи хизматдан иборат учинчи томон фаолиятини ташкил қилиши зарур.

Бу йўналиш ахборот технологияларини таълим-тарбия жараёнига жорий қилиш йўналиши деб номланади. Шу ахборотларни талабалар тушуна оладиган мантикий шаклларда ифодалаш талаба билан ўқитувчининг вербал мулоқотини ташкил қилади.

Буни қуйидаги схема шаклида ифодалаш мумкин: ахборот, у ҳақида билим, мантик, сўз ва нутқ, дунёқараш, мафкура.

Бу схемадан таълим жараёнида ҳар бир ахборотни ўқитувчи ўзлаштирган даражада, унинг мантикий тафаккурига, нуткий қобилиятларига, дунёқараш ва мафкурасига мувофиқ равишда баён қилиниши кўриниб турибди.

Инновацион педагогик жараёнинг муҳим унсурлари шахсининг ўз-ўзини бошқариши ва ўзини- ўзи сафарбар қила олиши ҳисобланади. Унинг энг муҳим йўналишларидан бири талабаларнинг билиш фаолиятини ривожлантириш. Бундай йўналиш талабаларнинг ўқув ишларини фаоллаштириш, уларнинг касбий ихтисослашишини аниқлаб олиш фаоллигини ўз ичига олади.

Ўқитувчининг инновацион фаолиятини самарали амалга ошириш бир қатор шарт-шароитларга боғлиқ. Унга ўқитувчининг тайинли мулоқоти акс фикрларга нисбатан беғараз муносабат, турли ҳолатларда рационал вазиятнинг тан олинишини ўқитишга тайёрлиги киради. Бунинг натижасида ўқитувчи ўз билим ва илмий фаолиятини таъминлайдиган кенг қамровли мавзу (мотив)га эга бўлади.

Ўқитувчи фаолиятида ўз-ўзини фаоллаштириш, ўз ижодкорлиги, ўз-ўзини билиши ва яратувчилиги мавзу (мотив)лар муҳим аҳамият касб этади. Бу эса ўқитувчи шахсининг креативлигини шакллантириш имкониятини беради.

Янгилик қиритишнинг муҳим шарты мулоқотнинг янги вазиятини туғдиришдир. Мулоқотнинг янги вазияти - бу ўқитувчининг ўз мустақиллик мавқеини, дунёга, педагогик фан, ўзига бўлган янги муносабатни ярата олиш қобилиятидир. Ўқитувчи ўз нуқтаи назарларига ўралашиб қолмайди, у педагогик тажрибаларнинг бой шакллари орқали очилиб, мукаммаллашиб боради. Бундай вазиятларда ўқитувчининг фикрлаш усуллари, ақлий маданияти ўзгариб боради, ҳиссий туйғулари ривожланади.

Кейинги шарты - бу ўқитувчининг маданият ва мулоқотга шайлиги.

Ўқитувчининг инновацион фаолияти воқеликни ўзгартиришга, унинг муаммолари ва усуллари ечишни аниқлашга қаратилгандир.

Ўқитувчи ва талаба ўртасидаги мулоқот намунасининг ўзгариши инновацион фаолият шартларидан биридир.

Янги муносабатлар анъаналарда бўлганидек, кистовлар, ҳукмга бўйсуниб каби унсурлардан ҳоли бўлиши лозим. Улар тенгларнинг ҳамкорлиги, ўзаро бошқарилиши, ўзаро ёрдам шаклида қурилган бўлиши даркор. Улар муносабатларидаги энг муҳим хусусияти бу ўқитувчи ва ўқувчининг ижоддаги ҳамкорлигидир.

Инновацион фаолият қуйидаги асосий функциялар билан изоҳланади:

- касбий фаолиятнинг онгли таҳлили;
- меъёрларга нисбатан танқидий ёндашув;
- касбий янгиликларга нисбатан шайлик;
- дунёга ижодий яратувчилик муносабатида бўлиш;
- ўз имкониятларини рўёбга чиқариш, ўз турмуш тарзи ва интилишларини касбий фаолиятида мужассам қилиш.

Демак, ўқитувчи янги педагогик технологиялар, назариялар, концепцияларнинг муаллифи, ишлаб чиқарувчиси, тадқиқотчиси, фойдаланувчиси ва тарғиботчиси сифатида намоён бўлади.

Хулоса қилиб айтганда, инновацион таълим бўлажак мутахассисни янгича шароитларда ишлашга тайёрловчи жараён бўлиб, у олдинги олган билимлари асосида таълимни такомиллаштиришга самарали янгича ёндашув қилишдан иборатдир. Инновацион таълимнинг асосий мақсади таълим беришда юқори самардорликни ва ижобий сифат кўрсаткичларини эгаллашнинг методикасини яратиш. Бунда илғор педагогик ва ахборот технологиялари ва ҳоказолар асосий манбалар бўлиб ҳисобланади.

Адабиётлар:

1. Илғор педагогик технология нима ва уни қандай қилиб ўқув жараёнида қўллаш мумкин. -Ma'rifat пуғи газетаси, 20 сентябр 2007 йил.
2. Ишмухамедов Р.Ж. Инновацион технологиялар ёрдамида таълим самарадорлигини ошириш йўллари. -Тошкент, 2006.
3. Ёўлдошев Ж.Ғ., Усмонов С.А. Педагогик технология асослари. - Тошкент, 2005.
4. Пардаев М.Қ. Иқтисодийётга оид фанларни янги педагогик технология методларини қўллаб ўқитиш. -Самарқанд, 2007.
5. Садриддинзода Ш.Ж., Эшмуродов М.Ш. Педагогик технологиялар ва улардан фойдаланиш курси бўйича маърузалар тўплами. -Самарқанд, 2007.

РЕЗЮМЕ

Мазкур мақолада бўлажак мутахассисларни тайёрлашда инновацион педагогик технологиялар асосида ўқитиш талабаларда умумкасбий билим ва кўникмаларни ривожлантириш омиллари изоҳланган. Талабаларга таълим беришда таълим сифатини юқори самарадорлигини ва ижобий сифат кўрсаткичларини оширишнинг методикаси ва таркибий қисмлари асослаб ўтилган.

РЕЗЮМЕ

В статье раскрываются факторы развития общепрофессиональных знаний и умений при обучении студентов на основе инновационных педагогических технологий в подготовке будущих специалистов. Обсуждены методика и компоненты повышения эффективности качества обучения и положительных качественных показателей в обучении студентов.

SUMMARY

The article reveals the factors of development of general professional knowledge and skills in teaching students on the basis of innovative pedagogical technologies in training future specialists. The methodology and components of improving the effectiveness of the quality of education and positive quality indicators in teaching students have been substantiated.